

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠI-942/08-01

Název školy/školského zařízení: **Základní škola při psychiatrické léčebně,
Praha 8, Ústavní 91**

Adresa: Ústavní 91, 181 00 Praha 8-Bohnice

Identifikátor: 600 021 262

IČ: 708 280 83

Místo inspekce: Ústavní 91, 181 00 Praha 8-Bohnice

Termín inspekce: 10. – 12. listopadu 2008

Předmět inspekční činnosti

- hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona
- hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona

Charakteristika školy

Příspěvková organizace Základní škola při psychiatrické léčebně, Praha 8, Ústavní 91 vykonává činnost základní školy a školní družiny. Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Praha (MHMP). Kapacita školy je 72 žáků, za sledované období byla naplněna na 100 %.

Škola má dvě pracoviště. V pavilonu 28 psychiatrické léčebny Bohnice (dále PLB) jsou umístěni žáci z Prahy a širokého okolí, u kterých je nutná hospitalizace z důvodu organické poruchy osobnosti, specifické poruchy chování a učení, ADHD, nápadně nerovnoměrného vývoje jednotlivých mentálních funkcí, hyperaktivity, hypoaktivity či suicidiálního pokusu. Žáci jsou pod neustálým dozorem psychiatrů, psychologů a ostatního zdravotnického personálu pavilonu č. 28. V termínu inspekce tuto část školy navštěvovalo 30 žáků. Výuka

probíhá ve čtyřech třídách, převážně v odděleních dle aktuálního počtu žáků, podle vzdělávacího programu *Základní škola* a podle školního vzdělávacího programu (ŠVP) *Vstřícné ruce* prostřednictvím pěti vyučujících, z nichž jedna je bez odborné kvalifikace. V jedné třídě jsou soustředěni žáci, kteří se vzdělávají podle vzdělávacího programu *Zvláštní škola, Pomocná škola* a podle ŠVP. Žáci jsou přijímáni k diagnostickému pobytu, jehož délka závisí na jejich zdravotním stavu, zpravidla na několik týdnů nebo měsíců. Přijímání a propouštění je plně v kompetenci ošetřujícího lékaře. Vzdělávání probíhá s menším počtem žáků ve třídě, rozsah výuky je určován individuálně po posouzení zdravotního stavu žáka ošetřujícím lékařem. Počty žáků se v průběhu školního roku stále mění. Škola na základě dohody s primariátem léčebny zajišťuje výuku i žákům s nařízenou ochrannou léčbou. Vyučující se pravidelně (jednou týdně) účastní primářských vizit, kde lékařům a psychologům podávají informace o chování a prospěchu jednotlivých žáků. Jednou měsíčně se účastní porady společně s lékaři, psychology, sociální pracovníci a se staničními sestrami. V rámci léčebného procesu žáci v odpoledních hodinách absolvují různé druhy terapií (hipoterapie, arteterapie a další rukodělné terapeutické dílny), někteří i plavání.

Na dislokovaném pracovišti v nedaleké Poznaňské ulici se vzdělávají žáci, kterým ambulantní léčba umožňuje zůstat v rodině. Výuku v pěti třídách, z nichž ve třech se vzdělávají žáci dvou ročníků současně, zajišťuje pět učitelek, dvě nemají odbornou kvalifikaci. Přijímání jsou žáci s lehčími psychickými poruchami, s organickými poruchami, s poruchami autistického spektra a žáci neschopní začlenit se do běžného školního kolektivu.

V termínu inspekce tuto část školy navštívilo 33 žáků. V 1., 2., 6. a 7. ročníku se žáci učí podle ŠVP, v ostatních podle vzdělávacího programu *Základní škola*. Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám, za kterých byla zařazena do školského rejstříku.

Škola na dislokovaném pracovišti v Poznaňské ulici se nachází v bývalém pavilonu mateřské školy. Vedení školy snaží o modernizaci prostředí pro vzdělávání. Od poslední inspekce došlo k vybudování nového otopného systému s moderní řídicí jednotkou, nové výdejny obědů, splňující příslušné normy Evropské unie, byl vybudován nový vjezd do areálu s parkovací plochou, umožňující lepší obslužnost (odjezd žáků na akce pořádané školou apod.), byla postavena terasa umožňující výuku za příznivého počasí.

Ekonomické a materiální předpoklady školy

V hodnoceném období let 2006 až 2008 k termínu inspekce škola hospodařila s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu (SR) a s dotací na provoz z rozpočtu zřizovatele. Každoročně ještě obdržela sponzorský dar, který byl používán na dopravu dětí do školy v přírodě a letos byl z tohoto daru pořízen pro žáky 1 nový počítač s veškerým vybavením.

Účetnictví školy je zajišťováno formou služby.

Investiční výdaje přidělené zřizovatelem byly převážně profinancovány v souvislosti se zřizováním výdejny jídel na detašovaném pracovišti, které bylo zprovozněno v listopadu 2007.

Dotace ze SR na přímé náklady na vzdělávání tvoří každoročně cca 85 % zdrojů organizace a jsou přerozdělovány normativní metodou podle počtu žáků. Jsou z nich hrazeny především mzdové náklady zaměstnanců a odvody s tím spojené. Tyto náklady se každoročně zvyšují. Podle možností rozpočtu jsou nakupovány učební pomůcky, učebnice a je uskutečňováno další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Každoročně škola obdržela od zřizovatele ještě další účelově vázané prostředky na odměňování pedagogických zaměstnanců. Tyto prostředky měly meziročně zvyšující se tendenci.

V roce 2006 byla škole přidělena i dotace na státní informační politiku ve vzdělávání – počítačová gramotnost a letos byly poskytnuty finanční prostředky na rozvojový program *Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce.*

Velmi dobrá spolupráce ředitelky školy s vedením léčebny a dostatečná podpora finančními zdroji podporují realizaci ŠVP. Ekonomické a materiální předpoklady jsou výsledkem vsířicné spolupráce ředitelky školy se zřizovatelem a vedením PLB.

Hodnocení školy

Rovnost příležitostí ke vzdělávání

Škola o své nabídce informuje prostřednictvím svých webových stránek. Při přijímání ke vzdělávání postupuje dle platných zákonných ustanovení. Vzhledem ke specifiku školy při psychiatrické léčebně učitelé ve zvýšené míře pomáhají žákům vyrovnat se s dočasnou změnou vzdělávacího programu. Žákům zajišťují organizaci a individualizaci výuky podle jejich potřeb a možností, vnitřní diferenciaci výuky v omezené míře, napomáhají vytvářet příznivé sociální, emocionální a pracovní klima. Identifikují žáky s riziky neúspěšnosti a akceptují opatření k jejich podpoře ve vzdělávání. Poskytování většiny poradenských služeb je zajištěno prostřednictvím třídních učitelů. Výchovná poradkyně nemá zatím ukončené studium výchovného poradenství.

Škola respektuje při vzdělávání zásady rovného přístupu podle školského zákona.

Vedení školy

Při zpracování ŠVP ředitelka školy využila možností úprav a organizace vzdělávání uvedených v příloze *Doplnění RVP ZV* dokumentu *Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 24653/2006-24* ze 30. dubna 2007. Provedla redukce učebních plánů i učiva jednotlivých vzdělávacích oblastí. Úpravy týkající se vzdělávání žáků hospitalizovaných na přechodnou dobu v psychiatrické léčebně jsou v souladu s možnostmi a potřebami těchto žáků. Realizované snížení hodinové dotace je částečně kompenzováno činnostmi vedenými terapeutky PLB v odpoledních hodinách. Snížení hodinové dotace týkající se vzdělávání kmenových žáků 2. stupně základní školy (Poznaňská), kteří do školy každodenně docházejí zpravidla po dobu několika let, dostatečně kompenzováno není. Zejména u žáků se studijními předpoklady může celkový deficit ve výuce ztížit jejich eventuální přijetí na střední školu s náročnějším vzdělávacím programem.

Část ŠVP týkající se tělesné výchovy je zpracována neodborně (např. nejsou zohledněna specifika výuky dle jednotlivých ročních období, je užívána neodborná, případně věcně nesprávná terminologie apod.).

Ředitelka školy průběžně hodnotí a inovuje plánování, které vychází z kvalitní koncepce školy. Přijímaná opatření vycházejí i z vlastního hodnocení školy. S výsledky jednotlivých evaluačních a autoevaluačních šetření ředitelka školy dále pracuje. Mezi regulativní a autoevaluační mechanismy patří např. pravidelná kontrolní a hospitační činnost vedení školy,

kteřá účinně probíhá. Silnou stránkou je pozitivní klima školy, precizní znalost problematiky žáků, malý počet žáků ve třídách umožňující skutečně individuální přístup, denní kontakt s psychologem, možnost okamžité lékařské pomoci.

Ředitelka školy rozšířila svoji koncepci o požadavek asistentů, kteří by se žáky PLB pracovali v odpoledních hodinách (příprava na vyučování, volnočasové aktivity). K dlouhodobým záměrům patří v příštím roce plánovaná rekonstrukce pavilonu č. 28 PLB, kde sídlí vedení školy a hospitalizovaní žáci. Cílem je rozšíření nabídky služeb pro žáky a vytvoření moderního psychiatrického pracoviště, včetně školy. Celá stavba je v kompetenci Psychiatrické léčebny Bohnice. Po dobu rekonstrukce bude škola dočasně přesunuta do jiného pavilonu.

Školní vzdělávací program je v souladu se zákonnými normami. Vedení školy při řízení dodržuje příslušná ustanovení školského zákona, vytváří rámec pro dlouhodobou perspektivu.

Předpoklady pro řádnou činnost školy

Vedení školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří se pravidelně účastní různých školení (např. *Tvořivá škola*), konzultací a seminářů v oblasti výchovy a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Důraz je kladen i na studium cizích jazyků, prohlubování odborné kvalifikace a studium výchovného poradenství.

Účelná preventivní strategie školy spočívá zejména v soustavné spolupráci pedagogických pracovníků s lékaři, psychologem a dalším zdravotnickým personálem PLB, v proškolení pedagogických pracovníků v akreditovaných vzdělávacích kurzech zaměřených na prevenci úrazů a rizikového chování dětí a mladistvých a v systematickém zajišťování dozorů nad žáky. Tyto skutečnosti společně s nízkými počty žáků ve třídách a s vyhodnocováním zdravotních a bezpečnostních rizik přispívají k bezpečnému prostředí pro vzdělávání žáků na obou pracovištích školy. Bezpečnost školního prostředí dokladuje nízká míra úrazovosti.

Škola pravidelně pro žáky pořádá přednášky a besedy ve spolupráci s policií, exkurze (muzea, památky, ZOO), sportovní aktivity v průběhu celého roku. V divadle Za plotem se pravidelně konají školní akademie.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb prohlubování odborné kvalifikace. Bezpečné prostředí pro vzdělávání je na vysoké úrovni.

Průběh vzdělávání a projevy dosahování úrovně klíčových kompetencí prostřednictvím vzdělávacího obsahu

Organizace vzdělávání respektuje učební plány vzdělávacích programů, u hospitalizovaných žáků je ovlivněna aktuálním počtem žáků ve třídě a především jejich momentálním zdravotním stavem. Cílem všech pedagogů je vždy se žáky navázat na učivo z kmenové školy, aby se po návratu bez problémů zařadili do původního kolektivu.

Učivo vztahující se k oblasti psychického rozvoje žáků je začleněno zejména do občanské a rodinné výchovy, přírodopisu a dalších vyučovacích předmětů. Oblast rozvoje fyzického zdraví žáků vzdělávaných na pracovišti PLB – Poznaňská vykazuje nedostatky. Jedn hodinová týdně povinná tělesná výchova (TV) je nedostatečná, rekreační přestávky, případně jednorázové občasně akce s tělovýchovným zaměřením absenci druhé hodiny TV nemohou nahradit. Škola má nevyhovující tělocvičnu (bývalá učebna), nedostatečné je vybavení tělovýchovným nářadím a náčiním. Školní hřiště není systematicky využíváno.

Vybavení tříd je vyhovující, původní charakteristické dvouprostorové členění tříd bývalé mateřské školy nabízí k využití přilehlou část ke třídám jako odpočinkové kouty. Ty však zatím nejsou zcela vybaveny. Škola je obklopena zahradou pro pohybové vyžití hlavně v rámci činnosti školní družiny. Ta má v budově vyčleněnou třídu, ke své činnosti využívá i počítačový prostor v jedné z kmenových tříd a koutek pro stolní tenis. Využívá i nedaleké veřejné hřiště.

Sledovaná výuka ve škole v *Poznaňské ulici* vycházela z obou vzdělávacích programů. Pedagogové převážně uplatnili vhodné metody vzhledem k probíranému učivu i věkovým zvláštnostem žáků. Z užívaných forem volili hlavně frontální výuku, u mladších žáků byl zřetelný i diferenciovaný způsob. Ve většině hodin byla efektivně zařazena vstupní motivace, částečně i průběžná, zejména u mladších žáků užívali průběžné slovní pochvaly, povzbuzovali žáky k další aktivitě. Poskytli jim však jen nepatrný prostor pro vzájemnou komunikaci mezi sebou. Učitelé většinou vycházeli z již osvojených znalostí žáků, využití pomůcek napomohlo efektivitě vzdělávání jen částečně, s výjimkou sledované výuky ve třídě 1. a 3. ročníku, která byla charakterizována účelným střídáním činností v kratších časových úsecích. Ve sledované výuce starších žáků (třída 8. a 9. ročníku) předešla učitelka možné pasivitě žáků vyplývající z diagnostikované nestálé koncentrace pozornosti a z již probíhající čtvrté vyučovací hodiny, svou aktivitou a vitálností, neustálou snahou o aktivizaci již osvojeného učiva u žáků. Vzdělávání probíhalo v celkově příznivém klimatu. S přihlédnutím k charakteru předmětu žáci posilovali znalosti a dovednosti hlavně v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti. Informační gramotnost (práce např. s encyklopediemi, časopisy, PC) rozvíjeli pouze ve výuce předmětu Informatika. Projevy spoluúčasti, spolupráce a aktivity žáků byly velmi rozdílné, souvisely nejen se způsobem výuky v jednotlivých částech vyučovacích hodin ale i s druhem, typem a stupněm postižení. Také úroveň komunikace jednotlivých žáků byla odlišná. Vedení žáků k sebereflexi a sebehodnocení nebylo výrazné.

Žáci v *PLB* se učí v pěti podnětně vybavených třídách, z nichž jedna je určena k výuce informatiky. Součástí dalších tříd je audiovizuální technika, která byla ve výuce využita. V témže patře se nachází kancelář vedení školy, sborovna a sklad učebních pomůcek. K výuce mohou být využívány také zahrada a hřiště, tělocvična *PLB*, hřiště s několika kurty. Kontrolou třídních knih však bylo zjištěno, že v tomto školním roce byly využity jen minimálně. Na vyučující jsou v *PLB*, vzhledem k měnícímu se počtu žáků a oddělení v jednotlivých třídách, kladeny vysoké nároky v přípravě na výuku. Jsou nuceny přistupovat k ní velmi flexibilně, žáci přicházejí z různých škol s rozdílnou úrovní vědomostí a v různém momentálním zdravotním stavu a psychickém rozpoložení. Při výuce mají ztížené podmínky vzhledem k diagnóze některých žáků s poruchami chování, kteří často vyvolávají konflikty, čímž narušují normální průběh hodiny. Všechny vyučující se v těchto krizových situacích chovají klidně a inkriminované žáky nenásilně zapojují zpět do výuky. K žákům přistupují citlivě a s individuálním přístupem. S výjimkou jedné sledované hodiny převažovala frontální výuka bez možnosti spolupráce, komunikace žáků mezi sebou probíhala v omezené míře, což je v mnoha případech žádoucí vzhledem ke specifickému složení třídy. V hodině přírodopisu žáci využívali svých zkušeností a osvojených mezipředmětových souvislostí. Některé vyučující dostatečně nevyužily střídání efektivních metod a forem práce. V několika hodinách měli žáci možnost využít počítač k vyhledání informací. Relaxační prvky nebyly v hodinách zařazeny. K sebehodnocení jsou žáci vedeni jen ojedinele. Průběžné hodnocení školní aktivity žáků je denně zaznamenáváno na kartičky, které vyučující předávají zdravotním sestřám na oddělení. Pozvolným zvyšováním funkčních gramotností žáků dochází k podpoře rozvoje klíčových kompetencí.

Partnerství

Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, školskou radou, personálem PLB, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Praze 8, sociálními kurátory, oddělením péče o dítě v Praze 8, kmenovými školami žáků, speciálně pedagogickými centry a v neposlední řadě s rodiči. S těmi jsou ve škole v Poznaňské v každodenním styku, s rodiči hospitalizovaných žáků PLB mají kontakt především telefonický, po domluvě s třídní učitelkou na individuálních konzultacích. Nejužší je spolupráce s ošetřujícími lékaři a zdravotnickým personálem.

Spolupráce školy s výše uvedenými subjekty je rozsáhlá a účelná. Spolupráce s rodiči žáků na dislokovaném pracovišti v Poznaňské ulici je na vysoké úrovni.

Výsledky vzdělávání

V závěru loňského školního roku byli všichni vycházející žáci v Poznaňské ulici přijati na střední školy, odborná učiliště či praktické školy.

Žákům v PLB byly po dohodě s kmenovými školami zaslány návrhy klasifikace, vysvědčení byla vydána jejich kmenovými školami. Žákům s velmi dlouhým pobytem byla vydána ve škole při léčebně.

Úspěchy žáků jsou výsledkem profesionálního pedagogického přístupu a odpovídají osobnostním předpokladům žáků.

Celkové hodnocení školy

- *Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Vychází ze zásady rovného přístupu každého žáka ke vzdělání a zohlednění jeho specifických vzdělávacích potřeb, na vysoké úrovni je zajištěna jejich bezpečnost.*
- *Pozitivem je velmi dobrá spolupráce ředitelky školy s vedením PLB a dostatečná podpora finančními zdroji podporující realizaci ŠVP.*
- *Školní vzdělávací program je v souladu se zásadami a cíli školského zákona i s rámcovým vzdělávacím programem. Kvalitativní změny v pojetí vzdělávání jsou cíleně nastavené, drobné nedostatky jsou v nedůsledné diferenciaci výuky a volbě vhodných vyučovacích metod. Částečné nedostatky vykazují podmínky pro výuku tělesné výchovy. Rovněž se zatím málo daří naplnit princip zpětné vazby a vlastního vzájemného hodnocení žáků.*
- *Rozvíjení partnerských vztahů školy je na vysoké úrovni.*

Seznam písemností, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Úplné znění zřizovací listiny vydané dne 4. 10. 2007 Radou hlavního města Prahy ve znění usnesení Zastupitelstva hlavního Prahy č. 9/7 ze dne 20. 9. 2007
2. Rozhodnutí MŠMT čj. 10 220/07-21 ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 14. 5. 2007 s účinností od 1. 9. 2007
3. Jmenování do funkce ředitelky s čj. SKU-06/109/2004 vydané Magistrátem hlavního města Prahy dne 16. 3. 2004 s účinností od 1. dubna 2004
4. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2008
5. Výkaz o základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2008
6. Školní matrika vedená k termínu kontroly a doklady o přijímání žáků ke vzdělávání ve školním roce 2008/2009 k termínu kontroly
7. Školní vzdělávací program *Vstřícné ruce* platný od 1. 9. 2007
8. Vlastní hodnocení školy za školní roky 2005/2006 a 2007/2008
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2005/2006, 2006/2007 a 2007/2008
10. Plán práce na školní rok 2008/2009
11. Organizační řád základní školy
12. Třídní knihy vybraných tříd ZŠ ve školním roce 2007/2008 a 2008/2009 k termínu kontroly
13. Školní řád platný ve školním roce 2008/2009 k termínu kontroly
14. Rozvrhy vyučovacích hodin platné ve školním roce 2008/2009 k termínu kontroly
15. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2007/2008 a 2008/2009 k termínu kontroly
16. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2008/2009 k termínu kontroly
17. Doklady o dosaženém vzdělání ředitelky školy a pedagogických pracovníků platné k termínu kontroly,
18. DVPP – přehled kurzů a seminářů ve školním roce 2007/2008 a 2008/2009
19. Rozhodnutí o přijímání žáků ke vzdělávání
20. Záписы ze zasedání školské rady za školní rok 2007/2008 a 2008/2009 k termínu kontroly
21. Výkazy o základní škole podle stavu k 30. 9. 2006, 2007 a 2008
22. Finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu za rok 2006 a 2007
23. Schválený rozpočet na rok 2008
24. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích za 1. – 4. čtvrtletí 2006 a 2007 a za 1.- 3. čtvrtletí roku 2008
25. Výkazy zisku a ztráty za rok 2006 a 2007
26. Výstupy z účetnictví školy za hodnocené období
27. Rozbory hospodaření za hodnocené období

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon) ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Frojdová	Frojdová, v.r.
Mgr. Karel Kuchler	Karel Kuchler, v.r.
Mgr. Jiří Wagner	Jiří Wagner, v.r.
Bc. Šárka Snížková	Šárka Snížková, v.r.

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Kamila Svobodová	K. Svobodová, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Datum	Text
	Připomínky nebyly podány.